

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 334. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515386370144/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

- med hånden! – *Viskum*: herregård. – *Uly*: i *TVP*, 94 fortæller Blichers far, at der endnu i hans tid fandtes ulve i skovene mellem Viborg og Hobro.
- *tager Støkkepenge*: spøgefuldt i jagtsprog om den, vildtet slipper fra. Morten tager udtrykket bogstaveligt. – *onde Fortællere*: bagtale.
- 11 *Metamorphoses*: Ovids genfortællinger af forvandlingsfabler fra gr. og rom. mytologi; da. *Forandlinger*. – *discoverer*: samtaler, konverserer. – *Garsong*: af garçon: fr. karl. – *L'École du Monde* (1695): fr. verdens skole, en slags »Takt og tone« af E. Le Noble (1643-1711). – *gaaer (...) an*: lader sig gøre, lykkes.
- 12 *lader*: klæder. – *file (...) for*: jagtsprog: fik til gennemsnøgning ved klapperne. – *søger*: går løs på. – *Hirschfænger*: jagtkniv. – *holdt (...) paa*: sigtede på. – *Steen*: en flintesten, slået mod stål, frembragte gnisten, der antændte krudtet. – *plaisant*: fr. behageligt. – *curieux*: fr. forunderligt. – *Grand Richard*: en æblesort. – *faaer Skam*: går til grunde. – *Fussingøe*: herregård. – *J'ai froid*: fr. jeg fryser. – *Comment!*: fr. hvad!
- 13 *un peu mademoiselle!*: fr. lidt, frøken! – *prenez Martin! arrêtez vous!*: fr. holdt, Martin! Vil De standse! – *Maden gaaer fra mig*: Jeg har tabt appetitten. – *den tartariske Prinds*: hovedpersonen i Mile De la Roche-Guilhens roman *Zingis – histoire tartare* (1711), da. *Den store tartariske Prins Zingis Kierligheds Historie* (for 1830). – *Point de tout*: fr. slet ikke. – *Valet de chambre*: fr. kammer tjener.
- 14 *remedia anoris*: se n.t.s. 10. – *ah malheureux que je suis*: fr. ak, jeg ulykkelige. – *prate og skogge*: sladrer og ler hejrestet. – *Rorivum*: hejreart; jf. Dav. Salm. 102, 7. – *magnifique*: storslået, prægtig. – *indstillet*: Ved indstillet jagt jager hundene vildtet ud mod klapperne, der står stille omkring skoven.
- 15 *Kjæppene*: Skovfogederne bar stolke som værdighedstegn. – *viklede*: jy. bevægede sig. – *satte (...) af*: anviste jægerne deres plads. – *slog an*: begyndte at gå.
- 16 *Considerationer*: overvejelser. – *Maidag*: 1. maj. – *Ah! (...) adieu!*: fr. ak, frøken Sophie, farvell Farvel for evigt! – *den Herre Zebaoth*: »Herskerernes Gud«; gammeltestamentligt tilnavn til Gud som krigsgud. – *fyge*: fik. – *Kaper*: søroverskib; kapervæsenet var statsligt tilladt; beslaglægning af fjendtlige handelskibe. – *Passenerer*: passagerer. – *baxer*: slås. – *Gast*: kaper-gast; egl. sømand, der gør tjeneste på kaperskib; her om skibet.
- 17 *spansk Gevær*: særlig slags lange, kraftige geværer. – *Haandpaver*: træstønger til at dreje hejseværk (spil) på skibet med. – *Stykker*: kanoner. – *Drøgtiste*: blev bragt til sovested for småbørn. – *sin Cows*: sin vej. – *Hovmestere*: junkerens privatlærer og rejseledsager. – *hente Lærred*: Kuglerne vikledes i fedtet lærred for at slutte i bøsseløbet. – *quid hoc sibi vult?*: lat. Hvad betyder dette? Om episoden: se Malling: *Stov og gode Handlinger*, s. 327-334. – *Pust*: slagsmål. – *rare*: opsigtsvækkende.
- 18 *rekommandere*: anbefale. – *Maiadie*: fr. sygdom. – *Hvad har jeg oplevet?*: Pesten i Kbh. 1711 skal have kostet o. 23.000 menneskeliv. Kilde til skilddringen er en artikel af lægen R. Frankenau i tidsskriftet *Iris og Hebe*, I, 1801. – *slaget Folket med Bylder*: Der hentydes til den sjette af Ægyptens ti

- plager: byldepesten. 2. Mos. 9,8. – *Strube*: svælg. – *triste figure*: fr. sørgelig skikkelse. – *førlangte*: ønskede. – *Fæe*: kvæg. – *De skal løgges* (...) *Sela*: Dav. Salm. 49,15–16. – *ongefær*: omtrent.
- 19 *affvæse*: fr. rædseisvækkende. – *Satisfaction*: fr. tilfredsstillelse. – *Inclination*: fr. tilbøjelighed. – *Force*: fr. styrke. – *Løbere*: tjenere, som løb foran herskabets vogn for at holde vejen fri. – *Agilité*: fr. foretagsomhed.
- 20 *Manage*: fr. bryllup. – *attendere*: lægge mærke til. – *Un Cavalier* (...) *clair*: fr. en fuldendt kavalier, min pige, ikke sandt? Og at han elsker Dem, det er jo ganske klart! – *profiteret*: haft udbytte. – *Børnekopperne*: de «rigtige» (sorte) kopper modsat den milde børnesygdom skoldkopper.
- 21 *Saa har jeg* (...): Mellem afsnittene *den 16de December 1711 og den 13de Mars 1717* har B. i SN og CuN tilføjet følgende: *T'iele, den 19de December 1711. Her er stor Sorg og Bedrøvelse. Frøken Marie er død; og Herven vil ikke lade sig trøste; men den naadige Frue taler kun om hendes Begravelse, hvorledes med samme skal tilgaae. Frøken Sophie følger vel efter hendes Søster; thi hun er meget slet. Hans Excellence, hendes Trølowede, laver sig til at drage bort – Lykke paa Rejsen!* – *Contentance*: fr. sindsro. – (...) *Grund dertil* (...): I SN og CuN fortsætter novellen med følgende indskud ml. *Hans Excellence og er vist en stor Libertiner: kom her igjen jørgangen Uge, som jeg hører. Han. Libertiner*: her: skørttygget. – *indecent*: upassende. – *vine*: fr. livlig. – *hartad*: næsten.
- 22 *railletet*: spøgt. – *douce*: søde. – *Drømmer jeg* (...): fra L. Holbergs komedie *Jeppe paa Bierget* (1723), II, 1. – *duperet*: bedraget. – *haste Tax ud*: grave gravhønden (ved navn: Tax) ud af tævegraven. – *gjøre Poenitente*: angre oprigtigt.
- 23 *plai*: fuldstændig. – *den ene fortaader den anden*: Det ses på den ene, hvordan den anden er (dvs. vi er to alen af ét stykke). – *Potiphars Hustru*: for søgte at forføre den kyske Josef. 1. Mos. 39. – *Afgrunden*: her: helvede. – *Silence!*: fr. tavshed!
- 24 *keget* (...) i *Løet*: jægtsprog: beluret, opdaget (om haren, der skjuler sig). – *skulle vist holde Ord*: vil sikkert gøre alvor af sin trussel. – *echapperet*: undveget. – *Skjem Bro*: over Nørreå.
- 25 *Snepper*: kom på træk i marts-april. – *Sengestøkken*: sengens sidebræt. – *i fremmed Være*: folkeviseudtryk: i fremmed øje, varetaget. – *Skydehest*: best, afrettet til jagt. – *Gehæng*: bælte til jagtkniv. – *Tut*: mønter lagt sammen i rulle.
- 26 *Thunøe*: ø mellem Samsø og Jylland. – *svælte*: suite.
- 27 *Moscoviten*: Under Den Store Nordiske Krig stod Danmark i forbund med bl.a. Rusland mod Sverige. – *underlige*: forunderlige. – *Abilden*: æbletræet. – *i Bløser*: i blomstring. – *Kjelen*: jy. brønden. – *Zobel*: sibirisk mår. – *Min Sjæl* (...) *Herren*: Dav. Salm. 103,1. – *fattig og halmøgen*: måske Joh. Åb. 3,17. – *Corselidsø*: herregård på NØ-Falster.
- 28 *Fataliteter*: genvordigheder, skæbnets kikkelse. – *denne bitre Skaai*: